

OBSAH

Předmluva	3
1. Vývoj dojíždky jako formy prostorové mobility v ČR	9
2. Vyjížďka za prací	14
2.1 Vývoj vyjíždky za prací a její intenzity	14
2.2 Intenzita vyjíždky z obcí	17
2.3 Vyjížďka podle pohlaví, věku a vzdělání vyjíždějících	18
2.4 Vyjížďka podle odvětví	20
2.5 Frekvence vyjíždky, denní vyjížďka podle času stráveného na cestě	22
2.6 Dopravní prostředek používaný k cestě za prací	26
2.7 Centra dojíždky za prací	28
2.8 Pracovní mikroregiony	33
2.9 Směrové proudy dojíždky	43
3. Vyjížďka žáků, studentů a učňů do škol	44
3.1 Vývoj počtu vyjíždějících do škol	44
3.2 Intenzita vyjíždky z obcí	45
3.3 Frekvence vyjíždky, denní vyjížďka podle času stráveného na cestě	46
3.4 Dopravní prostředek používaný k cestě do škol	48
3.5 Centra dojíždky do škol	49
4. Úhrnná bilance dojíždky za prací a do škol	52
5. Závěr	55
Metodické vysvětlivky	57
Tabulková příloha	61
A. Dojížďka za prací	62
A. 1. Bilance dojíždky za prací v letech 1980 - 2001	63
A. 2. Počet vyjíždějících a dojíždějících za prací v kraji v letech 1991 a 2001	64
A. 3. Saldo meziokresní dojížďky za prací v letech 1991 a 2001	69
A. 4. Vyjíždějící a hlavní směr vyjíždky podle obcí	70
A. 5. Vyjíždějící za prací v rámci České republiky podle frekvence vyjíždky	76
A. 6. Dojíždějící za prací podle frekvence dojíždky	77
A. 7. Vyjíždějící za prací podle pohlaví a věku	78
A. 8. Dojíždějící za prací podle pohlaví a věku	79
A. 9. Vyjíždějící za prací podle odvětví	80
A.10. Dojíždějící za prací podle odvětví	81
A.11. Denní dojížďka za prací podle času stráveného na cestě	82
A.12. Vyjíždějící denně za prací podle použitého dopravního prostředku	83
A.13. Dojíždějící denně za prací podle použitého dopravního prostředku	83
A.14. Dojížďka za prací mezi krajem	84
A.15. Bilance dojíždky za prací v okresech kraje	86
A.16. Bilance dojíždky za prací ve městech kraje	87
A.17. Vyjíždějící za prací podle pohlaví a věku ve městech kraje	88
A.18. Vyjíždějící za prací podle odvětví ve městech kraje	89
A.19. Směrové proudy vyjíždky z obcí za prací a počty vyjíždějících	90
A.20. Směrové proudy dojíždky do obcí za prací a počty dojíždějících	90
B. Základní údaje o vybraných centrech dojíždky v kraji	91
Bystřice pod Hostýnem	93
Holešov	96
Hulín	99
Kroměříž	102
Kunovice	105
Luhacovice	108
Napajedla	111
Otrokovice	114

Rožnov pod Radhoštěm	117
Slavičín	120
Slušovice.....	123
Staré Město.....	126
Uherské Hradiště	129
Uherský Brod	132
Uherský Ostroh	135
Valašské Klobouky	138
Valašské Meziříčí	141
Vizovice.....	144
Vsetín.....	147
Zlín	150

Seznam tabulek publikovaných za jednotlivá centra dojíždky:

- B. 1. · Dojíždějící za prací do centra dojíždky podle pohlaví a věku
- B. 2. · Dojíždějící za prací do centra dojíždky podle frekvence dojíždky
- B. 3. · Dojíždějící za prací do centra dojíždky podle odvětví
- B. 4. · Dojíždějící denně za prací do centra dojíždky podle použitého dopravního prostředku
- B. 5. · Dojíždějící denně za prací do centra dojíždky podle času stráveného na cestě
- B. 6. · Dojíždějka za prací v centru a do centra dojíždky podle času stráveného na cestě

C. Dojíždějka do škol	153
C. 1. Počet vyjíždějících a dojíždějících do škol v letech 1980 - 2001.....	154
C. 2. Bilance dojíždky do škol v rámci České republiky podle frekvence dojíždky.....	155
C. 3. Denní vyjížďka do škol podle času stráveného na cestě	155
C. 4. Vyjíždějící denně do škol podle použitého dopravního prostředku	156
C. 5. Dojíždějící denně do škol podle použitého dopravního prostředku	156
C. 6. Bilance dojíždky do škol ve městech kraje	157
C. 7. Dojíždějka do škol mezi krají	158
C. 8. Směrové proudy vyjíždky z obcí do škol a počty vyjíždějících.....	160
C. 9. Směrové proudy dojíždky z obcí do škol a počty dojíždějících.....	160
D. Mezikrajové srovnání a údaje za ČR	161
D. 1. Vybrané ukazatele vyjížďky za prací a do škol podle krajů.....	162

Seznam grafů:

1. Vyjíždějka a dojíždka za prací z okresů kraje v letech 1991 a 2001	15
2. Vývoj salda dojíždky a vyjíždky za prací podle okresů	16
3. Vyjíždějící za prací z obcí kraje podle věku v letech 1991 a 2001	18
4. Struktura vyjíždějících za prací z obcí kraje podle věku	19
5. Vyjíždějící za prací z obcí kraje na 1000 zaměstnanců podle věku	19
6. Vyjíždějící za prací z obcí kraje podle odvětví v letech 1991 a 2001	21
7. Struktura vyjíždějících za prací z obcí kraje podle odvětví	21
8. Struktura vyjíždějících za prací z obcí kraje podle frekvence vyjíždky	22
9. Denně vyjíždějící za prací z obcí kraje podle času stráveného na cestě	23
10. Struktura vyjíždějících za prací v letech 1991 a 2001 podle času stráveného na cestě	23
11. Dojíždějící za prací podle času stráveného na cestě	25
12. Struktura vyjíždějících za prací z obcí kraje podle druhu dopravního prostředku	26
13. Dojíždějka a vyjíždějka za prací z obcí kraje podle použitého dopravního prostředku (včetně kombinace)	27
14. Struktura dojíždějících za prací v obci podle použitého dopravního prostředku	27
15. Pracovní příležitosti ve střediscích pracovních mikroregionů a v jejich zázemí	41
16. Denně dojíždějící do škol podle času stráveného na cestě	47
17. Struktura vyjíždějících z obcí kraje do škol podle druhu dopravního prostředku	48

Seznam kartogramů:

1. Pracovní mikroregiony podle dojíždky za prací v roce 2001	34
2. Srovnání vymezení pracovních mikroregionů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji	37
3. Intenzita spletostí obcí v zázemí s jádrem pracovních mikroregionů ve Zlínském kraji	37
4. Mezikrajské a meziokresní přesahy pracovních mikroregionů	38

5.	Pracovní mikroregiony a subregiony ve Zlínském kraji.....	39
6.	Geografická mapa Zlínského kraje.....	166
7.	Struktura vyjíždky do zaměstnání podle prostorových typů vyjíždky - kraje.....	166
8.	Struktura vyjíždky do zaměstnání podle prostorových typů vyjíždky - okresy.....	167
9.	Vyjíždka za prací z obcí Zlínského kraje.....	168
10.	Podíl vyjíždky žen na celkové vyjíždce z obce do zaměstnání.....	169
11.	Podíl vyjíždky osob do 30 roků věku na celkové vyjíždce z obce do zaměstnání.....	169
12.	Podíl denní vyjíždky na celkové vyjíždce z obce do zaměstnání	170
13.	Podíl vyjíždky s délkou cesty nad 45 minut na celkové vyjíždce z obce do zaměstnání	170
14.	Podíl vyjíždky automobilem včetně kombinací na celkové vyjíždce z obce do zaměstnání	171
15.	Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob	171
16.	Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob v obcích do 2 000 obyvatel	172
17.	Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob ve městech nad 10 000 obyvatel	172
18.	Mezikrajové proudy celkové dojíždky.....	173
19.	Struktura vyjíždky do škol podle prostorových typů vyjíždky - kraje.....	174
20.	Struktura vyjíždky do škol podle prostorových typů vyjíždky - okresy.....	174
21.	Vyjíždka do škol z obcí Zlínského kraje	175
22.	Podíl vyjíždky s délkou cesty nad 45 minut na celkové vyjíždce z obce do škol.....	176
23.	Saldo dojíždky a vyjíždky do škol na 1 000 žáků, studentů a učňů s trvalým pobytom v okrese	176

Státní statistika slouží k poskytování informací o stavu a vývoji ekonomických, sociálních, demografických, vzdělávacích, zdravotnických, sociálních a dalších významných charakteristikách obyvatelstva a jeho vztazům k různým sférám života. V období Edvarda Beneše byla v Československu vytvořena i první sestava státního úřadu pro statistiku, která zajišťovala bilanci pracovních sil, které měly za cíl (např. pomocí osmiměsíčního tylového systému) využívat územní rezervy mezi nabídkou a požádkou pracovních sil. Po roce 1989 nastavil vlny pohyb pracovních sil, bez vlivu dřívějších administrativně restrukturizačních opatření. Z určitého pojetí lze tak mohly dojít informace o pracovní dojíždce ztratit částečný svého dřívějšího významu.²

Zatímco na počátku 90. let se vedly diskuse o dojíždce a vzdálosti zpracování výstupů dojíždžky v podrobné struktuře známé z předešlých cenů, význam i správností detailního rozboru pohybu ze prací o dospělých později se jeví jako neodpovídající. Je tomu tak především proto, že představuje jediný ucelený zdroj informací o vzdálovostech a strukturních charakteristikách dojíždžových proudu, na jejichž základě je možné sestavit klasifikaci vzdálovostí pracovních přesnosti, v potřebném územním detailu obcí, měst či mikroregionů.³ Tato význačná vlastnost v současné mřeži dat z předešlých cenů podtrhují důvahodolnosti tendencí trhu práce, transformaci dojíždění či neopak restructurizační problémy jednotlivých oblastí.

Podobně výstupy ze zpracování dojíždžky mají náměty význam, i když v tom, že v současné době postrádají, nezdory vysoké poplatky, uznání české statistiky dostatek ekonomických indikátorů ucelené popisujících stav a vývoj v různých územních směrech (okresy, mikroregiony atd.). Údaje o pracovní dojíždce doplněné charakteristikami výše uvedenými a počítané souběžnou metodou dlefici čestného smluv.

Většina pracovní dojíždžky zpočátku využívala svou vzdálosťí až vzdálenost do škol, i když neposkytuje informace v takovém slohu. Uroven vzdálostí využívané je jednak z hlediska konkurenční schopnosti v globálnizujících se ekonomikách. To se výše může odnošovat i k vzdáleností vzdáleností, ale také regionu. Poslední dekáda byla v ČR ve znamení rozvoje sekundárního a tertiárního sektoru, a to i hlediska kvantity i struktury. Pro rozvoj regionů má význam zlepšení rozdílení školy nabízených oportú vysokoškolství, především na nízkoekonomických sférách. Pozitívnu roli do budoucna by měly sehrát i výše uvedené školy, jížto zcela nový segment, o který byl do této sekundárního systému doplněn v polovině 90. let. Na tomto místě je třeba upozornit, že jsou to právě konkurenční sítě, které získaly také jednu z svých středních strukturálních možností osměšována na svém území sítě středního školství (zejména z pohledu střední struktury nabízených studijních odborů a budoucích počeb trhu práce v regionu).

Jiný aktuální problém představuje otázka rezonančnosti sítě základního školství ve světle současného (ale zřejmě i budoucího) neplňovaného potenciálního vývoje. Zatímco silnou výzvu k školám ve velkých městech (především jejich centrálních částech) nem povídáme doprovázeno závážným komplikacemi (díky husté dojíždění sítí je možno dležít i do vzdálenějších škol), rušení školských zařízení v malých venkovských obcích je problémem minichem závážným a citlivým. Ovlivňujeme-li od oddělení čtvrté dopravní obšutnosti venkovských mikroregionů, je zřejmě, že existence základní školy (byl třeba jen malotřídit)

² Odložené dojíždce za prací se zpravidla vrací v rámci prováděny čtyřletých výběrových detailních pracovních sil, tedy mohou nejdříve využívat jiného (např. návrat dojíždžky do Prahy z okresu Blanskočeského kraje), vzhledem k výběrovému zákonu zároveň je však možnost použít tento údaj k podrobně regionální analýze značně omezena (osmiční územní pořízení komplikuje nejčastěně velké výběrové chyby).